

...od nemoci ke zdraví...

CHCEME NADÁLE ZŮSTAT NA ŠPIČCE ČESKÉ NEUROCHIRURGIE

Rozhovor s profesorem VLADIMÍREM BENEŠEM

Prof. MUDr. Vladimír Beneš, DrSc., (61) je přednostou Neurochirurgické a neuroonkologické kliniky 1. lékařské fakulty UK a Ústřední vojenské nemocnice v Praze.

Spektrum činnosti kliniky a Subkatedry neurochirurgie IPVZ zahrnuje léčebně preventivní péči, výuku (pregraduální a postgraduální) a výzkum. V léčebně preventivní péči klinika zajišťuje operační léčbu celého spektra onemocnění a úrazů centrální a periferní nervové soustavy, ambulantní servis a nepřetržitou konziliární činnost v oboru. Do funkční neurochirurgie patří komplexní léčba bolesti a operační léčba farmakorezistentní epilepsie. Spektrum poskytované péče ještě doplňují operace některých vrozených vad.

Profesor Vladimír Beneš je celosvětově uznávaným neurochirurgem a patří k absolutní špičce ve svém oboru. Aktivně působí v celé řadě

domácích i zahraničních neurochirurgických společností a redakčních rad prestižních časopisů. Je prezidentem Evropské asociace neurochirurgických společností.

O profesoru Benešovi je známo, že je nadšeným amatérským entomologem, jeho sbírka střevlíků obsahuje více než osm tisíc exemplářů.

■ Pane profesore, naposledy jsme spolu pro časopis Veleslavín hovořili z kraje roku 2011, tedy před bezmála čtyřmi lety. Co se na Neurochirurgické klinice ÚVN od té doby změnilo?

Co se týče péče o nemocné, tak mnoho ne – samozřejmě pořád poskytujeme to nejlepší, co umíme. A vzhledem ke kvalitě lidí a vybavení, tak je to standard univerzitních pracovišť v Evropě a USA.

■ Pojďte stručně připomenout okruh činností, kterým se vaše klinika věnuje...

Těch je pět: neuroonkologie, tedy všechny nádory nervového systému a jeho obalů, neurovaskulární onemocnění (vidíte, tady je nové to, že jsme získali statut komplexního cerebrovaskulárního centra), operativu páteře v celém rozsahu, funkční, tj. chirurgické řešení bolesti a spasticity a chirurgie epilepsie. Samozřejmě také všechny typy poranění nervového systému a páteře.

■ Jaké je dnešní technické a přístrojové vybavení kliniky?

I když to nikdy nemůže být pravda, tak v zásadě máme vše, co vídám v cizině. Intraoperační magnetickou rezonanci, elektrofyziologické monitorování, všechny implantáty pro operace páteře, stimulátory a pumpy pro řešení funkčních poruch. Také endoskopické

a endovaskulární techniky, mikroskopy vybavené režimem pro detekci nádorových hmot a zobrazení cév.

■ Narůstá počet endoskopických operací a endovaskulárních technik? Jaké přednosti to přináší?

V posledních čtyřech letech nijak dramaticky, již tehdy jsme se pohybovali na horní hranici naší kapacity, a ta se nezvětšila. Čísla máme plně srovnatelná s podobnými pracovišti v Německu, Rakousku, Švýcarsku, Holandsku (tyto země, které jsou nám geograficky, kulturně i medicínsky nejbližší bereme za referenci, zejména 35 německých univerzitních klinik). Jen pro představu, ročně uděláme kolem 150 endoskopických výkonů a 250-300 endovaskulárních.

■ **Dbáte na výchovu mladších lékařů?**

Žák musí být lepší učitele, jinak je někde chyba.

■ **V roce 2011 jste v našem rozhovoru řekl, že do budoucna se v ÚVN připravuje větší integrace neurologického oddělení a neurochirurgické kliniky spolu s příbuznými problematikami, jako neuroanestezie, neurointenzivní péče, neuroradiologie, neuropsychologie, neurorehabilitace, neuropatologie atd. Vzniknout mělo neurocentrum, což by byla jakási federace zúčastněných pracovišť ÚVN. Zdařil se tento záměr?**

Toto je něco, co se zcela nezdařilo. I když jsem popsal tuny papíru a měl desítky rozhovorů, tak se pouze prohloubila a zjednodušila spolupráce, administrativně nic nevzniklo. Upřímně i přiznám, že jsem v poslední době byl natolik vytížen, že jsem již na tohle neměl kapacitu. Ani mentální, ani časovou.

■ **Hodně lidí v dnešní době trpí depresemi. Co je to vlastně deprese a jak se liší od obyčejné špatné nálady a nevrlosti?**

Deprese je regulérní nemoc, která je v pouvoiru psychiatrie. Při špatné náladě a nevrlosti nebudete myslet na sebevraždu a vše nebude absolutně temné a nezvladatelné. A nebude to trvat dny a týdny.

■ **Jak se dá s depresemi bojovat? Pomůže mozková operace?**

Zdá se, že určitý typ depresí může blahodárně ovlivnit drobná operace. Elektroda v mozku a stimulátor v podkoží, podobně jako kardiostimulátor. Na světě běží několik klinických studií, sami se chystáme tuto metodu také zavést. Ne rutinně, tak daleko metodika není, ale v rámci studie. Tohle je budoucnost oboru - neuromodulace. Alzheimer, paměť, obezita, vcelku cokoliv Vás napadne.

Rutinně se modulace zatím používají jen u parkinsonského onemocnění.

■ **Jako lékař se nevyhnutelně setkáváte se smrtí. Jak pohlížíte na smrt obecně, jak z filosofického hlediska?**

To je moc těžká otázka. Smrt patří k životu, je jeho nedílnou součástí. Někdy mám problém s tím, že jí příliš razantně bráníme. Medicína je i o soucítění, a k tomu patří i důstojné a správně „načasované“ umírání.

■ **Jaký je Váš pohled na eutanazii?**

Ta do medicíny nepatří. Již jsem to říkal, nešel jsem studovat medicínu proto, abych život ukončoval.

■ **Jak vidíte budoucnost Neurochirurgické kliniky ÚVN?**

Velmi dobře. My jsme k 1. listopadu změnili název na Klinika Neurochirurgie a neuroonkologie. Klinika bude mít tři sekce: neuroonkologickou, neurovaskulární (s komplexním centrem) a spinální (s funkční neurochirurgií). Důraz klademe právě na neuroonkologii, nikoliv operativu, tu umíme dobře. Máme však rezervy v tom, co následuje. Žádné onkologické centrum není na nádoro-

ry nervového systému specializováno, jsou zavalena nádory prsu, prostaty, recta, plic... Tohle bychom chtěli změnit a ve spolupráci se stávajícím komplexním onkologickým centrem v Praze zajistit co nejlepší následnou léčbu pro naše nemocné. A k tomu patří dnes i genetická diagnostika a výzkum. Opět ve spolupráci s Ústavem experimentální onkologie 1. LF UK a dalšími. Prostě chceme se metodicky dostat na úroveň takových pracovišť, jako je třeba Sloan Kettering v New Yorku.

A v cévní problematice máme typický pražský problém, který je třeba řešit. Mnoho nemocnic na malém území nedovoluje metodicky zvládnout koncentraci nemocných s iktem do dvou pražských komplexních center.

Ale odpověď na Vaši otázku teď ještě trochu přeženu, chceme - a vzhledem k tradici a historii i musíme - zůstat na špičce české neurochirurgie. Druhé místo by bylo neúspěch.

Jiří Hruška

foto: archiv ÚVN

Druhou část rozhovoru s prof. MUDr. VLADIMÍREM BENEŠEM, DrSc., přednostou Neurochirurgické a neuroonkologické kliniky 1. lékařské fakulty UK a Ústřední vojenské nemocnice v Praze, přineseme v příštím čísle časopisu VELESLAVÍN39.